

Groepensysteem KNLTB hoofdscheidsrechters

Intro

Zonder scheidsrechters geen wedstrijden, is een veelgehoorde term en dat geldt uiteraard ook voor onze tennissport. Weliswaar meestal niet te vinden op de recreatieve niveaus, maar officials zijn het hele jaar door actief bij wedstrijden variërend van open toernooien tot eredivisie tot internationale toernooien, oftewel de landelijke top bij jeugd en senioren.

Naast de stoelscheidsrechters is er een groep hoofdscheidsrechters, referees (ref) en chiefs of officials (chief) die als gemeenschappelijke taak hebben het faciliteren van partijen (of toernooien) en daarnaast ook betrokken worden bij de begeleiding en beoordeling van stoelscheidsrechters en lijnrechters.

Analoog aan het groepensysteem stoelscheidsrechters is er ook een groepensysteem voor de hoofdscheidsrechters, refs en chiefs. In dit document wordt aangegeven wat de criteria zijn voor deze groepen, waarbij het accent ligt op hoofdscheidsrechters.

Groepensysteem en criteria

Het groepensysteem bestaat uit twee elementen:

- Alle evenementen worden ingedeeld naar categorieën (1-5, waarbij 5 de hoogste categorie is)
- Alle hoofdscheidsrechters worden geplaatst in groepen (2-5, waarbij 5 de hoogste groep is)

N.B. met evenementen worden bedoeld alle competitiewedstrijden, toernooien en evenementen (nationaal en internationaal). Voor de leesbaarheid wordt in dit document verder alleen het woord evenementen gebruikt.

Deze plaatsingen vormen de basis om de inzet van hoofdscheidsrechters, refs en chiefs bij evenementen te bepalen.

De plaatsing van een hoofdscheidsrechter, ref of chief aan een groep gebeurt jaarlijks ook weer op basis van twee elementen:

- Algemene criteria voor iedere arbitragefunctionaris
- Specifieke criteria per groep

Algemene criteria

De hoofdscheidsrechter, ref of chief:

- Vertegenwoordigt de KNLTB en is het gezicht van de KNLTB Arbitrage. Tijdens evenementen is hij/zij het eerste aanspreekpunt voor scheidsrechters, lijnrechters, spelers, coaches, organisaties (vereniging/toernooi). Hij/zij zorgt voor een ordentelijk, eerlijk en veilig verloop van de wedstrijddag(en)
- Is de spreekwoordelijke spin in het web: enerzijds schakelt hij/zij met de vereniging/toernooiorganisatie voor wat betreft de wedstrijdorganisatie en facilitaire zaken, anderzijds neemt hij/zij indien nodig disciplinaire maatregelen én steunt hij/zij de stoelscheidsrechters en lijnrechters.
- Houdt zich aan de [Gedragscode voor de Officials](#)

- Geeft tijdig beschikbaarheid aan via het systeem, voor steeds een hele wedstrijddag
- Meldt zich uitsluitend in noodsituaties af, waarbij zowel de KNLTB als de betrokken officials direct door de hoofdscheidsrechter, ref, chieft wordt geïnformeerd.
- Draagt bij aan een positief imago van de arbitrage
- Maakt de open boektest en/of examen en haalt een voldoende score
- Is aanwezig bij de jaarlijkse HS bijeenkomst
- Is aanwezig op alle briefings, bijscholingen en andere relevante bijeenkomsten, tenzij bijzondere omstandigheden een belangrijkere rol spelen (in afstemming met bondsbureau)
- Indien ref of chieft dan wordt hij/zij eveneens verwacht bij aparte ref/chieft-bijeenkomsten
- Stelt zich collegiaal op naar alle collega's en betrokkenen en neemt verantwoordelijkheid om zaken die betrekking hebben op iemand, eerst met de betreffende persoon/personen te bespreken
- Heeft potentie en levert prestaties op niveau. Maakt ambities voor hoger niveau en/of andere arbitrage rol bekend aan KNLTB.
- Zorgt voor zijn/haar eigen ontwikkelplan en (indien gewenst) zoekt naar praktijkbegeleiders (zowel op locatie als daarbuiten) via het bondsbureau.
- Is in staat kritisch op zichzelf te zijn en te blijven. Reflecteren op eigen handelen staat hierbij centraal
- Wil - indien gewenst - bijdragen aan algemene ontwikkeling van officials door deel te nemen aan activiteiten naast de baan, zoals praktijkbegeleiding, opleidingen etc.
- De hoofdscheidsrechter/referee/chieft staat in een goede verstandhouding met de KNLTB.

Specifieke criteria per groep

Groep 2 – provincie hoofdscheidsrechter

- De bestaande groep provincie hoofdscheidsrechters wordt in deze groep geplaatst. Individuele gesprekken met de KNLTB en de provincie HS kunnen worden georganiseerd om te praten over ambities en doorgroeimogelijkheden.
- In gezamenlijk overleg (KNLTB en provincie hoofdscheidsrechter) wordt gekeken naar uitgesproken ambitie tot nationaal hoofdscheidsrechter en opleidingsmogelijkheden voor eventuele doorstroom naar groep 3

Groep 3 – (kandidaat) nationaal hoofdscheidsrechters

- Startkwalificatie: De official volgt de opleiding (theorie en praktijk) tot hoofdscheidsrechter en functioneert als kandidaat nationaal hoofdscheidsrechter. Bij positief afsluiten van de HS opleiding functioneert de official als nationaal hoofdscheidsrechter.
- Minimale inzet van een (kandidaat) nationaal hoofdscheidsrechter is 8-10 dagen per jaar op nationaal niveau, waarvan bij voorkeur bij voorkeur minimaal 5 dagen in de KNLTB Eredivisies.
- De hoofdscheidsrechter schrijft een HS rapport inclusief korte beoordelingen van officials in het team. De nationaal hoofdscheidsrechter schrijft uitgebreide beoordelingen van stoelscheidsrechters en bespreekt dit met de betreffende officials.
- Is in staat om zichzelf verder te ontwikkelen
- Indien een HS niet volledig voldoet aan de minimale jaarlijkse inzet (80%) en deze HS functioneert daarnaast ook als stoelscheidsrechter, dan wordt diens/haar inzet als stoelscheidsrechter meegenomen in de minimale inzet, waarbij het uitgangspunt is dat twee partijen op 1 dag tellen voor een dag als HS.

- Wanneer een hoofdscheidsrechter een dag als arbitragecoach functioneert (bijvoorbeeld praktijkbegeleider) dan wordt diens/haar inzet meegenomen en telt als 1 dag mee in de nationale inzet.
- Om in aanmerking te komen voor promotie:
 - a) het behalen van een ITF badge als Chief en/of Referee of
 - b) minimaal 2 jaar ervaring als nationaal hoofdscheidsrechter met positieve feedback en/of beoordelingen van bijvoorbeeld officials uit groepen 4 en 5 (HS en SR). Daarnaast kan ook gevraagd worden om een zogeheten teamevaluatie vanuit scheidsrechters, vanuit spelers/coaches en/of vanuit de vereniging/toernooiorganisatie. In deze teamevaluatie worden meerdere elementen verwerkt voor een compleet beeld over het functioneren van de hoofdscheidsrechter.

Groep 4- nationaal hoofdscheidsrechters, refs en chiefs (met ITF registratie)

- Startkwalificatie: minimaal nationaal hoofdscheidsrechter zijn met minimaal 2 jaar ervaring en/of een ITF badge als Referee en/of Chief.
- Minimale inzet van 15 dagen per jaar, waarvan bij voorkeur minimaal 5 dagen in de KNLTB Eredivisies.
- Aan officials wordt gevraagd minimaal één keer per twee jaar beschikbaar te zijn voor high-profile evenementen, zoals de Play-Offs Eredivisie Heren/Gemengd en de Nationale Kampioenschappen.
- Indien een HS niet volledig voldoet aan de minimale jaarlijkse inzet (hij/zij komt niet boven de 80% uit) en deze HS functioneert daarnaast ook als stoelscheidsrechter, dan wordt diens/haar inzet als stoelscheidsrechter meegenomen in de minimale inzet, waarbij het uitgangspunt is dat twee partijen op 1 dag tellen voor een dag als HS.
- Wanneer een hoofdscheidsrechter een dag als arbitragecoach functioneert (bijvoorbeeld docent, praktijkbegeleider of een bijscholing/workshop geeft) dan wordt diens/haar inzet meegenomen en telt als 1 dag mee in de nationale inzet.
- Is in staat om anderen te coachen en/of te begeleiden. Tevens zet hij/zij zich in als arbitragecoach waarbij als minimum wordt verwacht dat 2 dagen per jaar geholpen wordt met praktijk begeleiding aan kandidaat-officials (nieuw en doorstroom).
- Schrijft HS-rapporten inclusief korte beoordelingen van officials in het team. De hoofdscheidsrechter schrijft uitgebreide beoordelingen van stoelscheidsrechters en bespreekt dit met de betreffende officials.
- Om in aanmerking te komen voor promoties internationaal volgt KNLTB de richtlijnen vanuit de ITF. Daarnaast kan ook gevraagd worden om een zogeheten teamevaluatie vanuit scheidsrechters, vanuit spelers/coaches en/of vanuit de vereniging/toernooiorganisatie. In deze teamevaluatie worden meerdere elementen verwerkt voor een compleet beeld over het functioneren van de hoofdscheidsrechter.
- Een nationaal HS, Ref of Chief met potentie voor een (hogere) badge (White of Silver) kan meelopen, begeleid en/of beoordeeld worden door Nederlandse Chiefs en Refs op internationale toernooien, eventueel aangevuld met buitenlandse Chiefs/Refs.

Groep 5 – Referees en Chiefs

- Startkwalificatie: minimaal internationaal hoofdscheidsrechter (Chief of Ref) met minimaal 3 jaar ervaring.
- Minimale inzet Ref: 20 dagen per jaar op evenementen in groepen 5 en 4, waarvan bij voorkeur 5 dagen in de KNLTB Eredivisies.
- Minimale inzet Chief: 15 dagen per jaar op evenementen in groepen 5 en 4, waarvan 7-8 op nationaal niveau, waarvan bij voorkeur minimaal 5 dagen in de KNLTB Eredivisies.
- Aan officials wordt gevraagd minimaal één keer per twee jaar beschikbaar te zijn voor high-profile evenementen, zoals de Play-Offs Eredivisie Heren/Gemengd en de Nationale Kampioenschappen.
- Indien een ref/chief niet volledig voldoet aan de minimale jaarlijkse inzet (hij/zij komt niet boven de 80% uit) en deze ref/chief functioneert daarnaast ook als

stoelscheidsrechter, dan wordt diens/haar inzet als stoelscheidsrechter meegenomen in de minimale inzet, waarbij het uitgangspunt is dat twee partijen op 1 dag tellen voor een dag als ref/chief.

- Wanneer een hoofdscheidsrechter een dag als arbitragecoach functioneert (bijvoorbeeld docent, praktijkbegeleider of een bijscholing/workshop geeft) dan wordt diens/haar inzet meegenomen en telt als 1 dag mee in de nationale inzet.
- Is in staat om anderen te coachen en/of te begeleiden. Tevens zet hij/zij zich in als arbitragecoach waarbij als minimum wordt verwacht dat 2 dagen per jaar geholpen wordt met praktijk begeleiding aan kandidaat-officials (nieuw en doorstroom).
- Schrijft HS-rapporten inclusief korte beoordelingen van officials in het team. De hoofdscheidsrechter schrijft uitgebreide beoordelingen van stoelscheidsrechters en bespreekt dit met de betreffende officials.
- Om in aanmerking te komen voor promoties internationaal volgt KNLTB de richtlijnen vanuit de ITF. Daarnaast kan ook gevraagd worden om een zogeheten teamevaluatie vanuit scheidsrechters, vanuit spelers/coaches en/of vanuit de vereniging/toernooiorganisatie. In deze teamevaluatie worden meerdere elementen verwerkt voor een compleet beeld over het functioneren van de HS.
- Van de Ref/Chief wordt onberispelijk gedrag verlangd in zijn/haar rol als ambassadeur voor de nationale en internationale tennissport en als vertegenwoordiger van de KNLTB.

Proces indeling door cluster arbitrage bondsbureau (KNLTB)

De KNLTB gebruikt bij de indeling van de stoelscheidsrechters de volgende uitgangspunten.

- a. deelt scheidsrechters in conform het groepsysteem.
 - Inzet voor evenementen in Groep 5: voorrang Referees/Chiefs uit groep 5 en waar mogelijk (o.b.v. eisen internationale organisaties) worden hoofdscheidsrechters uit groep 4 en/of groep 3 uitgenodigd.
 - Inzet voor evenementen in Groep 4: voorrang HS/Ref/Chief uit groep 4. Daar waar mogelijk/nodig worden daarna HS/Ref/Chief uit groep 5, daarna uit groep 3 en bij uitzondering uit groep 2 ingezet.
 - Inzet voor evenementen in Groep 3: voorrang hoofdscheidsrechters uit groep 3. Daarna hoofdscheidsrechters uit groep 4, daarna uit groep 5. Daar waar mogelijk/nodig worden HS uit groep 2 ook ingezet.
 - In geval van overschrijving van kandidaten uit een bepaalde groep voor een evenement zal het bondsbureau een beslissing moeten nemen op basis van meerdere criteria, zoals percentage inzet, kwaliteit (d.m.v. beoordelingen en evaluaties), houding en gedrag (gebaseerd op functioneren zoals bijvoorbeeld afmeldingen en beoordelingen), woonplaats en de persoonlijke ontwikkeling van de individuen.
 - Voor opleidingsdoeleinden kan de KNLTB een plek toewijzen aan een kandidaat-official.
 - Voor uitwisselingsplekken kan de KNLTB een plek toewijzen aan een buitenlandse official.
 - In geval van te weinig inschrijvingen krijgen de indelingen op internationale toernooien/evenementen voorrang op de nationale toernooien/evenementen.
 - Een official die moet voldoen aan de jaarlijkse eis van de ITF om op minimaal 1 of 2 internationale evenementen te functioneren, kan bij wijze van hoge uitzondering door de KNLTB ingezet worden als deze niet heeft voldaan aan de nationale eis. Melding door de official aan de KNLTB dient voorafgaand aan de jaarlijkse (her)plaatsing te worden gedaan.
- b. hecht groot belang aan de (verantwoorde) opleiding van arbitragefunctionarissen
- c. streeft naar variatie van verenigingen, teams en collega's.
- d. streeft naar zo veel als mogelijk continuïteit in een arbitrageteam
- e. streeft naar een indeling gebaseerd op de hoogst haalbare neutraliteit.

- f. streeft naar het bieden van zo veel mogelijk beoordelingen
- g. streeft naar het inzetten van arbitragecoaches (indien gewenst)
- h. streeft naar tijdige communicatie van de indelingen – in principe ten minste 14 dagen van tevoren.
- i. Moet in bijzondere omstandigheden – bijvoorbeeld expliciete voorkeur van een toernooiorganisatie voor een hoofdscheidsrechter, open plekken indeling, of last-minute afmelding – handelen naar bevind van zaken.

Evenementen in categorieën 2026

Hoofdscheidsrechters
Soort
Categorie 5:
ATP/WT ITF WTT Pro Davis Cup/BJK Cup
Categorie 4:
Eredivisie Gemengd Eredivisie Play-Offs ITF JR ITF MT NK NRT 1000 Tennis Europe ITF Wheelchair
Categorie 3:
Eredivisie Heren NRT 500 N(O)JK N(O)KS
Categorie 2:
Open Toernooien RRT Junioren Tour